

Fővárosi Ítéltábla
9.Pf.21.432/2015/4/II.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Vasadi Máté ügyvéd (**felperesi jogi képviselő címe**) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Berke és Molnár Ügyvédi Iroda (fél címe 2, ügyintéző: dr. Molnár István ügyvéd) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen **kártérítés megfizetése** iránt a Fővárosi Törvényszék 2015. június 16. napján meghozott 68.P.22.253/2012/28. számú ítélete ellen a felperes 29. és 30. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 60.000 (hatvanezer) forint + áfa másodfokú perkölséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes leszállított keresetében kérte, hogy az elsőfokú bíróság kötelezze az alperest 451.370 forint vagyoni és 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, valamint járulékai megfizetésére.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 400.000 forint + áfa perkölséget. Az előzetesen meg nem fizetett 982.800 forint eljárási illetékről úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

Ítéletének indokolásában idézte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 350. § (1)-(2) bekezdéseit és 348. § (1) bekezdését. Nem volt vitás, hogy a perben nem álló **XY** (a továbbiakban: közvetítő) az alperessel munkaviszonyban, majd megbízási jogviszonyban állt. Idézte a biztosítókról és biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény (a továbbiakban: Bit.) 48. § (1)-(2) bekezdéseit azzal, hogy e rendelkezésekből következően az ügynök biztosításközvetítői tevékenysége során mindig a biztosító képviselőjében, a biztosító érdekében és a biztosító nevében jár el, míg a Bit. 48. § (2) bekezdése alapján a biztosító felelősségének megállapításához szükségszerű feltétel, hogy a közvetítői tevékenység eredményeképpen létrejöjjön a biztosítási szerződés az ügyfél és a biztosító között. Megállapította, hogy a felperes a követelését olyan biztosítási szerződéshez kötötte, amely nem jött létre. A felperes maga is elismerte, hogy a 9810591 és a 8810591 számú kötvényekkel nem rendelkezik. Az alperes által csatolt okirati bizonyítékok alapján azt állapította meg, hogy az ügynök a keresetben

érvényesített pénzüsszegek átvétele kapcsán nem a biztosító közvetítőjeként járt el, nem a munkaviszonyával, illetve a megbízási viszonyral összefüggésben tevékenykedett. Az ügynök az összegek átvételét hivatalosan is el akarta ismerni, ezért igazolta azt az alperes nyugtatömbjén. Minden esetben kihangsúlyozta, hogy ez nem az alpereshez kapcsolódó befektetés, és mindenki tisztában volt azzal, hogy normális menetben nincs 20%-os hozam. Az ügyfelek az ügynök közvetítésével befektetési szerződést kötöttek, és a nyugták nem voltak alkalmasak annak alátámasztására, hogy az ügynök az alperes egy adott biztosítási termékének közvetítését végezte. A nyugták csupán a biztosítási díj átvételéről szóltak, ezek fele azonban fiktív kötvényszámot tartalmazott, a másik része pedig a 8810595 kötvényszámot tüntette fel. Tény, hogy ilyen sorszámon a felperes tett ajánlatot, de a közvetítő a biztosítási szerződés alapján fizethető 300.000 forint biztosítási díjon felül további 1.300.000 forintról, míg a lejáratí időpont után mindösszesen 3.500.000 forintról állított ki nyugtát. A felperes akarata a megtakarításainak kiemelkedően magas hozam melletti befektetésére irányult. Elfogadta az ügynök szóbeli tájékoztatását, nem érdeklődött a szerződés iránt, és nem követte nyomon az átadott pénzüsszegek sorsát. Egyetlen lényeges szempontja az volt, hogy a havi hozamhoz hozzájusson, ügyletkötési akarata nem biztosítási szerződés megkötésére irányult. Ezáltal az alperes biztosítási termékeitől független jogügylet jött létre, amely egyébként jogilag tiltott befektetés volt. A pénzüátvételek és a kifizetések teljesítésénél a közvetítő önálló jogalanyként és nem a munkaviszonyával, illetve a megbízási viszonyával összefüggésben járt el. Saját nevében vállalta az átvett összegek magas hozammal járó befektetését és a hozammal növelt visszafizetését is. Amennyiben az átadott pénzüsszegek folytán a felperes kárt szenvedett, azt kizárólag magától az ügynöktől követelheti, az annak megtérítéséért való felelősség a Bit. 48. § (2) bekezdése, a Ptk. 348. § (1) bekezdése és 350. § (1) bekezdése alapján nem telepíthető az alperesre. Mindezekre tekintettel a keresetet elutasította, ezáltal szükségtelen volt a felperes közrehatásának és a kár összegének vizsgálata, és mellőzte annak érdemi elbírálását is, hogy elévült-e a követelés.

A perköltség viseléséről 16.380.000 forint pertárgyérték alapulvételével a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 78. § (1) bekezdése alapján döntött, míg az alperes ügyvédi munkadíjban felmerülő elsőfokú perköltségének összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. § (2) és (6) bekezdéseinek alkalmazásával állapította meg, és az alperesnek járó ügyvédi munkadíj összegét mérsékelte. Figyelemmel volt a jogi képviselő ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységére, a kifejtett munkára, az ügy jellegére, és mindezek összességének értékelésével 400.000 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjat határozott meg.

A felperes ítélet elleni fellebbezésében elsődlegesen annak megváltoztatását és keresetének teljesítését kérte. Másodlagosan a Pp. 253. § (4) bekezdése alapján közbenső ítélet meghozatalát indítványozta. Harmadlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte, és negyedleges kérelme az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség mérséklésére irányult.

Fellebbezése indokaként idézte a Bit. 33. § (1) bekezdését és a 48. § (1) bekezdését. Állítása szerint téves az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a közvetítő jognyilatkozat tételére nem jogosult. Mindkét szerződési ajánlat egy célból keletkezett, amelyekből egy nem vitatottan érvényes, egyet azonban feltételezhetően nem nyújtottak be az alpereshez. Az elsőfokú bíróság a bizonyítási terhet helytelenül értelmezte, hiszen a felperes aláírta 2003. október 16-án a szigorú számadású nyomtatványnak minősülő, kitöltött biztosítási ajánlatot [a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 168. § (1) bekezdése]. Az alperes nem igazolta, hogy eleget tett az Sztv. 168. § (3) bekezdés szerinti nyilvántartási kötelezettségének. Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a közvetítő 2014. június 13-án egy másik ügyben tett tanúvallomását. A közvetítő vagy mindvégig ügynöki minőségében járt el, vagy egyáltalán nem. Életszerűtlen az a feltevés, hogy a felperes miért nem kérdezte meg az alperestől, beérkezett-e a befizetett összeg, és téves az a megállapítás is, hogy a jogügylet az alperestől teljesen független befektetés volt. Az alperes sem

vitatta, hogy a közvetítő tevékenysége kapcsán létrejött három érvényes biztosítási szerződés. Az alperes elmulasztotta a törvényes kötelezettségeit, és nem az elvárható gondossággal járt el munkavállalója tevékenységével kapcsolatban. Amennyiben az ellenőrzési kötelezettségének a PSZÁF 4/2008. számú ajánlás IV/8. pontja szerint eleget tesz, a károkozó magatartás legkésőbb egy héten belül felderíthető lett volna. Idézte az ajánlás I/1., valamint IV/5. 8., 9. és 18. pontjait. Hivatkozott a BH2013. 4.151 és BH2008. 12.331 számú jogesetekre, valamint a Pfv.20.970/2013/8. számú eseti döntésre.

Az elsőfokú bíróság helytelenül állapította meg, hogy nem áll fenn az alperesnek a Bit. 48. § (2) bekezdése szerinti kártérítési felelőssége. Idézte a Bit. 33. §-át azzal, hogy a kártérítési felelősségnek nem feltétele a szerződés mint eredmény létrejötte. Hivatkozott a Bit. 33. § (2) és (7) bekezdéseire is. Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a közvetítő az alperesre hivatkozva járt el, míg a közvetítő vallomása a perben kisebb súlyú mint a felperesé. Az sem derült ki, hogy a büntetőeljárásban vallomását fenntartotta-e. Az elsőfokú bíróság helytelenül állapította meg azt is, hogy a közvetítő nem jogosult jognyilatkozatot tenni az alperes nevében. Nem volt bizonyított, hogy a felperes valóságos és tényleges ügyleti akarata a megtakarítások kiemelkedően magas hozam melletti befektetésére irányult. Az a tény, hogy a felperes nem azt várta az ügynöktől, hogy biztosítási védelem alatt álljon, szintén csak a bíróság feltételezése. Az általa befizetett 300.000 forint hozama 3-4.000 forint volt, ami az akkori árszynyokon nem tekinthető kiugróan magasnak. Az pedig csak feltételezés, hogy a jogügylet az alperestől független és egyébként jogilag tiltott befektetés volt. A közvetítő az alperes nevében járt el, az alperes nyugtáit használta, és a felperesnek nem róható fel, hogy azokon nem egy létező életbiztosítási megjelölés van.

Az elsőfokú bíróság helytelenül állapította meg a felperes terhére a kiugróan magas 400.000 forint perköltséget. Indítványozta, hogy annak megállapításánál a másodfokú bíróság az utolsó tárgyaláson leszállított kereset pertárgyértékét vegye alapul, és azt méltányosságból csökkentse. Az elsőfokú bíróság nem indokolta meg kellőképpen a magasabb perköltség megállapítását. Csupán jogkérdésben kellett állást foglalni, az alperes jogi képviselője nem végzett olyan bonyolult és az ügyvédi szakmán túlmutató tevékenységet, amely a több mint háromszoros ügyvédi díjjal honorálható. A felperesnek három kiskorú gyermeke van, évek óta csekély összegű GYED-et kap. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság szükség esetén rendeljen ki igazságügyi szakértőt a felperes elmaradt vagyoni előnyben felmerült kárának megállapítása érdekében.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokaira hivatkozott.

Fenntartotta az elsőfokú eljárásban előadott érdemi védekezését. Kiemelte, hogy a felperes fellebbezésének az alperes mulasztására történő hivatkozása a Pp. 247. § (1) bekezdésének alkalmazásával a keresetváltoztatás tilalmába ütközik.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt a Pp. 228. § (4) bekezdése szerint jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet teljes egészében bírálta felül.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a per eldöntéséhez szükséges mértékben lefolytatta, és az irányadó jogszabályok megfelelő alkalmazásával helytálló érdemi döntés hozott, amelynek indokaival a másodfokú bíróság túlnyomó részben egyetértett, és az alperes fellebbezése folytán az alábbiakat emeli ki.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását csak annyiban pontosítja, hogy a biztosítási szerződés megkötésének hiánya önmagában nem zárja ki az alperesnek a Bit. 48. § (2)

bekezdése alapján fennálló kártérítési felelősségét, ilyen következtetés a Bit. 48. § (1)-(2) bekezdéseiből nem vonható le. A Bit. 48. § (1) bekezdése szerint kifejtethető tevékenység nem korlátozható csupán a biztosítási szerződések megkötését eredményező esetekre, ezáltal az alperes kártérítési felelőssége sem értelmezhető az elsőfokú ítélet indokolása szerinti szűkítő tartalommal. Mindez azonban az elsőfokú bíróság helytálló érdemi döntését és az ügy elbírálása szempontjában lényeges tények mindenben megfelelő értékelését, valamint további helyes jogi következtetéseit nem érinti.

Az elsőfokú bíróság a szolgáltatott bizonyítékok okszerű értékelésével jutott arra a jogi következtetésre, hogy a felperes nem az alperes biztosítási termékét kívánta igénybe venni. A felperesnek a büntetőeljárásban tett tanúvallomása egyértelműen alátámasztja, hogy a perrel érintett ügyletnél az üzletkötővel kötött megállapodás célja kizárólag az átadott összegek kedvező hozamú befektetése, és nem a Ptk. 536. §-ában szabályozottak szerinti biztosítási szerződés megkötése volt. Az alperes nyomtatványainak átvételi elismervényként való felhasználásához biztosítási szerződés létrejöttét eredményező joghatás önmagában nem fűződik, így a felperes alaptalanul hivatkozik ezeknek az iratoknak a kereset alátámasztását szolgáló bizonyító erejére. A felperesnek nem lehetett kétsége afelől, hogy az üzletkötő eljárásával nem az alperes biztosítási termékét veszi igénybe, hanem magas hozam reményében csupán a pénzét fektette be. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a bizonyítékok helytálló értékelésével jutott arra a jogi következtetésre, hogy az üzletkötő a per tárgyát képező ügyletnél nem az alperes biztosítás közvetítőjeként eljárva tárgyalt a felperessel, így a felperest az alperessel szemben a Ptk. 350. § és 348. § (1) bekezdése alapján nem illeti meg a jogosultság kártérítés követelésére.

A keresettel érvényesített jog fennállásának hiányában a közbenső ítélet meghozatalának a Pp. 213. § (3) bekezdésében foglalt feltételei sem állnak fenn, míg a felek által szolgáltatott bizonyítékok alapján a kereset elbírálnak, így nincs olyan további bizonyításra szoruló tény sem, amely miatt szükséges lenne igazságügyi szakértő kirendelése.

A felperes a kártérítés iránti keresetének alátámasztása érdekében az alperes saját tevékenységével megvalósuló mulasztására az elsőfokú eljárás alatt is több alkalommal hivatkozott, így a fellebbezésében előadott nyilatkozata nem ütközik a Pp. 247. § (1) bekezdésébe, illetőleg 235. § (1) bekezdésébe. Az alperes magatartása és a felperes által állított vagyoni és nem vagyoni hátrányok azonban kizárólag a közvetítővel megkötött ügyletekkel és nem az alperes saját nyilvántartásának vezetésével, vagy annak esetleges hiányosságaival állhatnak bármilyen oksági kapcsolatban, így az okozati összefüggés hiánya folytán a felperes keresete ezen a ténybeli alapon sem teljesíthető.

A felperes a keresetét a per utolsó tárgyalási hatánapján szállította le, így az elsőfokú eljárásban a tárgyalás részévé vált kereseti kérelmének pertárgyértékéhez viszonyított arányában köteles a Pp. 78. § (1) bekezdése és a R. 3. § (2) bekezdése értelmében az alperes ügyvédi munkadíjban felmerült valamennyi perköltségét megfizetni, amelynek mértékét az elsőfokú bíróság a per tartamára és a kifejtett érdemi tevékenységre tekintettel minden lényeges körülményt figyelembe véve, a R. 3. § (2) bekezdés a-b. pontjaiban írt összegnél a (6) bekezdés alapján alacsonyabban állapította meg, és ennek felülmérlegelésére a másodfokú bíróság még méltányosságból sem látott semmilyen lehetőséget.

Az elsőfokú bíróság eljárási szabályt nem vétett, a tárgyalás kiegészítése szükségtelen, így az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének a Pp. 252. § (2)-(3) bekezdésében foglalt eljárási feltételei sem állnak fenn. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét - a Pp. 253. § (4) bekezdése alapján visszautalva annak túlnyomó részben helyes indokaira - a Pp. 253. § (2)

bekezdése értelmében helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 239. §-a szerint irányadó 78. § (1) bekezdése értelmében köteles az alperes ügyvédi munkadíjban felmerült másodfokú perköltségét megfizetni, amelynek mértékét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdéseinek alkalmazásával állapította meg. A felperes költségmentessége folytán a fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2016. április 5.

. Hőbl Katalin s.k.
a tanács elnöke

. Bleier Judit s.k.
előadó bíró

Egriné dr. Salamon Emma s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: